Raadsvoorstel: Z/20/685053/D-775673
Onderwerp: **Participatiebeleid 2022-2026**

Datum: 3 november 2021
Portefeuillehouder: Ro van Doesburg
I&O: 18 november 2021
B&A / Raadsvergadering: 9 december 2021
Opsteller: Wolters, Evert
Geeft voorstel begrotingswijziging: ~~Ja~~/Nee

Onderwerp:

Participatiebeleid 2022-2026

Voorstel:

Wij stellen u voor:

1. Bijgaande nota “Gorcums Samenspel. Participatiebeleid van de gemeente Gorinchem 2022-2026” vast te stellen, inhoudende dat:
    1. de in het beleid omschreven ambities en uitgangspunten het kader vormen voor reguliere participatie;
    2. in overige gevallen (‘maatwerkparticipatie’) de raad op voorstel van het college vooraf aanvullende participatiekaders stelt d.m.v. een startnotitie;
    3. gevallen van ‘maatwerkparticipatie’ na afronding worden geëvalueerd en op een jaarlijks moment worden besproken met de gemeenteraad en andere betrokkenen.
    4. het op basis van dit beleid te ontwikkelen ‘werkboek’ een leidraad is voor de gemeente (‘burgerparticipatie’) en een hulpmiddel voor initiatieven uit de stad (‘overheidsparticipatie’)

Aanleiding:

De afgelopen jaren heeft de gemeente op veel verschillende manieren samengewerkt met de stad. Hoewel er in de praktijk aandacht is voor participatie, was het participatiebeleid verouderd. Zowel binnen de gemeente als in de stad is er behoefte aan richting en duidelijkheid: hoe richten wij het samenspel met de stad in? Wat kunnen inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners van ons verwachten? De Omgevingswet gaat in juli 2022 in. Gemeenten moeten dan een participatiebeleid hebben. Een extra reden om de Gorcumse aanpak te vatten in beleid.

Beloften en de uitgangspunten krijgen pas echt vorm in de praktijk, in het doen. Na vaststelling van dit beleid in de gemeenteraad zal ook nog een werkboek en een participatiekalender worden ontwikkeld.

Beoogd effect:

Als gemeente willen we ons blijven ontwikkelen en verbeteren in het samenspel met de stad. Samengevat stellen we onszelf vier doelen:

- Een verschuiving in balans van burger- naar overheidsparticipatie
- Participatietrajecten van de gemeente zijn meer inclusief
- Meer betrokkenen zijn tevreden over het proces van participatie
- Een hogere score in de burgerpeiling, namelijk een 6,3 in 2023 (een stijging van 0,2)

Argumenten:

1.1 *Gemeenteraad in positie*: Participatiebeleid is een onderwerp dat bij uitstek gaat over de interactie van gemeente en stad. Het raakt in hoge mate aan de rol van de gemeenteraad en de positie van de raad in het interne en externe samenspel. Daarom is het van belang dat de raad het beleid onderschrijft en vaststelt. Met vaststelling van de nota bepaalt de gemeenteraad de ambities die in de beleidsnota zijn verwoord. In dit geval: het ambitieniveau van de doelen (hoofdstuk 3); de beloften aan de stad (hoofdstuk 4); het gewenste interne samenspel (hoofdstuk 5); de kaders waarbinnen de gemeente wil blijven 'leren door te doen' in interactie met de stad (hoofdstuk 6).

1.1.1 *Algemene kaders bepalen voor handelen college*: De in het beleid omschreven ambities en uitganspunten vormen het kader voor ‘reguliere’ participatie, waarbinnen het college vorm geeft aan

participatieprocessen. Door het vaststellen van het beleid bepaalt de raad deze algemene kaders.

1.2.1 *Bij maatwerk aanvullende kaders vanuit de raad*: Waar de raad aanvullend op het participatiebeleid nadere kaders stelt in een startnotitie, spreken we van 'maatwerkparticipatie'. Dit kan wenselijk zijn bij dossiers/projecten waarbij sprake is van maatschappelijke impact en/of politieke gevoeligheid. Het beleid stelt niet bij voorbaat criteria voor wat maatwerk is, maar legt vast dat het de verantwoordelijkheid van het college is om waar dat van belang is – en evt. in afstemming met de raad – een startnotitie aan de raad aan te bieden, zodat de raad aanvullende kaders kan stellen. Het doel is dat bij maatwerkparticipatie vooraf duidelijk wordt hoe participatie en besluitvorming zich tot elkaar verhouden. College kan dan voorafgaand aan de besluitvorming verantwoording afleggen over de gevolgde participatie en de gemeenteraad kan de uitkomsten van de participatie dan meewegen in de besluitvorming.

1.3.1 *Achteraf breed evalueren om te leren*: Om te blijven leren zullen maatwerkdossiers achteraf (dus na evt. besluitvorming) worden geëvalueerd. En ieder jaar organiseert de gemeente een dialoog met de stad over het samenspel. We nodigen inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties uit die in het afgelopen jaar geparticipeerd hebben (zowel in burger- als in overheidsparticipatie). Met de uitkomsten kan het samenspel verder worden verbeterd.

1.4.1 *Werkboek om het 'hoe' concreet te maken*: Beloften en uitgangspunten krijgen pas echt vorm in de praktijk, in het doen. Na vaststelling van dit beleid in de gemeenteraad zal o.m. een werkboek worden ontwikkeld. Het werkboek is een praktische gids voor de organisatie, maar bevat ook een deel dat een hulpmiddel is voor initiatiefnemers uit de stad om hun initiatief verder te brengen.

Risico's:

N.v.t.

Financiën:

Uitgangspunt bij dit beleid is dat het uitgevoerd zal worden binnen de huidige formatie en binnen de al lopende organisatieontwikkeling, dus zonder dat hiervoor extra financiële middelen worden ingezet.

Participatie:

Dit participatiebeleid is tot stand gekomen door inzichten en geleerde lessen uit o.a. het rekenkameronderzoek naar participatie, de input vanuit bijeenkomsten met de ambassadeurs GO2032, eerdere I&O's met de gemeenteraad en de participatie rondom de Omgevingsvisie en een interne en externe verkenning van praktijkvoorbeelden door het Participatiegilde.

Communicatie:

Na vaststelling in de raad zal een publieksvriendelijke leaflet van het beleid en de ambities worden gemaakt om richting stad te communiceren.

Duurzaamheid:

N.v.t.

Vervolgproces:

N.v.t.

Bijlagen:

"Gorcums Samenspel. Participatiebeleid van de gemeente Gorinchem 2022-2026"

Burgemeester en wethouders van Gorinchem,
de secretaris, de burgemeester,

Raadsbesluit

De gemeenteraad van Gorinchem,

Gelet op het raadsvoorstel van het college d.d. 9 november 2021
Gelet op de wettelijke bepalingen

Besluit:

1. Bijgaande nota “Gorcums Samenspel. Participatiebeleid van de gemeente Gorinchem 2022-2026” vast te stellen, inhoudende dat:
    1. de in het beleid omschreven ambities en uitgangspunten het kader vormen voor reguliere participatie;
    2. in overige gevallen (‘maatwerkparticipatie’) de raad op voorstel van het college vooraf aanvullende participatiekaders stelt d.m.v. een startnotitie;
    3. gevallen van ‘maatwerkparticipatie’ na afronding worden geëvalueerd en op een jaarlijks moment worden besproken met de gemeenteraad en andere betrokkenen.
    4. het op basis van dit beleid te ontwikkelen ‘werkboek’ een leidraad is voor de gemeente (‘burgerparticipatie’) en een hulpmiddel voor initiatieven uit de stad (‘overheidsparticipatie’)

Aldus besloten in de raadsvergadering van 9 december 2021

Griffier, Voorzitter,